Raadsinformatiebrief

Datum	25 oktober 2022	Zaaknummer	2216683
		Portefeuille	Werk, jeugd, kunst en cultuur en energie M.H.B. Roozendaal
Onderwerp	Transformatieopgave jeugdhulp Noordoost Brabant		

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van:
De stand van zaken project transformatieopgave jeugdhulp Noordoost Brabant

Aanleiding
In 2017 stelden de gemeenten in de regio Noordoost-Brabant een bedrag van 11,8 miljoen beschikbaar, via een Regionaal Transformatiefonds Jeugdhulp. Het doel is het zorglandschap Jeugdhulp te transformeren en ervoor te zorgen dat er ook in toekomst passende hulp aan jeugdigen geboden kan worden. De eerste fase 2018-2020 van het project 'urgentie transformatie' is in oktober 2020 inhoudelijk en procesmatig geëvalueerd. Het evaluatierapport concludeerde dat het project heeft bijgedragen aan de twee inhoudelijke hoofddoelstellingen:

1. Passendere jeugdhulp voor jeugdigen in de regio,
2. Verandering van het zorglandschap in de richting van 'wonen doe je thuis': meer jeugdhulp zonder verblijf en minder jeugdhulp met verblijf en als verblijf noodzakelijk is zo gezinsgericht mogelijk

Fase 1 heeft dus geleid tot een hogere zorgwaarde voor jongeren: Er is meer passende zorg vanuit de inhoudelijke doelstellingen gerealiseerd tegen lagere kosten.

Op 17 december 2020 zijn de resultaten van het project in het Regionaal Bestuurlijk Overleg jeugdhulp (RBO) besproken. Ook is besproken wat ervoor nodig is om de behaalde resultaten te behouden en verder uit te bouwen zodanig dat de transformatiebeweging ook de komende jaren verder gestimuleerd wordt. In het najaar van 2021 is hiertoe een implementatieplan opgesteld voor de periode 2021-2023. De uitvoering van deze tweede implementatiefase wordt bekostigd uit het nog beschikbare budget in het Regionaal Transformatiefonds Jeugdhulp.
De hoofdactiviteiten in het implementatieplan in fase 2 2021 – 2023 zijn:

- Herijking van het zorglandschap Jeugdhulp
- Intersectorale samenwerking
- Bevorderen uitstroom en zelfstandigheid 16-23 jarigen

De uitwerking per activiteit is opgenomen in bijlage 1.

Communicatie
De Adviesraad Sociaaldomein ontvangt een afschrift van deze raadsinformatiebrief.

Participatie
De raadsinformatiebrief is in samenspraak met de gemeenten uit de regio opgesteld.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Financiën
De gemeenteraden hebben ingestemd met het Regionaal Transformatiefonds Jeugdhulp 2017. De met het Uitvoeringsplan 2021-2023 gemoeide incidentele investeringen blijven binnen de financiële kaders van de Transformatieopgave. Op basis van het uitvoeringsplan is regionaal een begroting opgesteld van 4,5 miljoen voor projecten in 2021 t/m 2023. Daarnaast heeft het RBO Jeugd in zijn vergadering van februari 2022 besloten € 1,1 miljoen in te zetten voor 'het herstelplan van de gecertificeerde instelling Jeugdbescherming Brabant (JBB)'.
Voor deze transformatieopgave zijn de benodigde middelen reeds vooruitbetaald aan de centrumgemeente 's-Hertogenbosch.

Planning
Het project loopt tot 1 januari 2024. Als gevolg van de vertraging van 9 maanden in 2021 besluit het RBO Jeugd uiterlijk Q1 van 2023 het project te verlengen.

Bijlage(n)
1) Uitwerking hoofdactiviteiten implementatieplan 2021-2023

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris,	De burgemeester,
drs. M.G.C. Wilms-Wils RA	ir. C.H.C. van Rooij

Bijlage 1:

1. Herijken Zorglandschap Jeugd

Er wordt ingezet om in Noordoost Brabant een jeugdzorglandschap creëren waarin jeugdigen voor jeugdhulp niet buiten de regio hoeven te zijn. Om dat te realiseren moeten de juiste nieuwe voorzieningen worden gerealiseerd en uitgebreid.

1.1 Onderzoek naar inzet van maatwerk, Jeugdzorg+ (JZ+) en Landelijk Transitie Arrangement (LTA);

Uit cijfers is gebleken dat het gebruik van (zware) maatwerkarrangementen en Jeugdzorg+ in de regio in het afgelopen jaar is toegenomen. In 2021 was er binnen de regio sprake van onderbezetting bij de verblijfsaanbieders Jeugd & opvoedhulp en Licht Verstandelijke Beperking (LVB), en was er een wachtlijst bij de Jeugd-GGZ aanbieders. Daaruit kan worden afgeleid dat de vraag en het regionale aanbod in de hoog specialistische Jeugdhulp met verblijf onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Er moet relatief vaak uitgeweken worden naar niet gecontracteerde zorgaanbieders, buiten de regio, voor ‘maatwerk’. Dit was de reden om deze ontwikkelingen zowel kwalitatief als kwantitatief te onderzoeken. Doel is om gedetailleerd in kaart te brengen hoe de zorgvraag en het aanbod verblijfszorg op elkaar zijn afgestemd en waar op basis van onderzoek en analyse verbeterpotentieel is.

Het onderzoek is inmiddels uitgevoerd en de aanbevelingen richten zich op:

A. Gezinsproblematiek
B. Complexe problematiek
C. Afstemmen hulpvraag en aanbod in de regio 2.2 Gezamenlijk met aanbieders definiëren toekomstig zorglandschap jeugdhulp met verblijf (zorgvorm, kwantiteit, kleinschalig verblijf, afbouw JZ+)

Bovenstaande aanbevelingen zullen in de komende periode besproken worden met aanbieders, de toegang (gemeente en gecertificeerde instellingen) en de regio en verder worden uitgewerkt in voorstellen.

1.2 Versterken aanbod gezinshuizen

Binnen de regio NOB vinden diverse ontwikkelingen plaats als het gaat om verblijfsvoorzieningen in de Jeugdzorg. Het betreft dan onder meer de ontwikkelingen rondom Kleinschalig Verblijf en de landelijke beweging om Jeugdzorg+ af te bouwen en jeugdigen zoveel mogelijk in de regio zorg te bieden.
Het is wenselijk dat de regio in samenwerking met de aanbieders een in de toekomst gewenst Zorglandschap Jeugd met verblijf definieert dat aansluit bij de zorgvraag in de regio. Ook zal er een gezamenlijk proces worden ingericht om te komen tot dit gewenst zorglandschap.

1.3 Versterken aanbod gezinshuizen

Al jaren is er een tekort aan gezinshuisplaatsen binnen de regio. We richten ons op het uitbreiden en creëren van diverse vormen van de gezinshuiszorg in de regio. Om meer zicht te krijgen op de wachtlijsten en behoeftes aan gezinshuiszorg wordt het aanmeldpunt gezinshuizen voortgezet.

Ook wordt de Wrap Around[1] Care (WAC) ingezet voor gezinshuiskinderen waar een breakdown dreigt, met de WAC kan bijvoorbeeld een gespecialiseerde oppas worden ingezet.

1.4 Versterken aanbod pleegzorg

In de regio zetten we in op de uitbreiding van Pleegzorg. We zetten in op de werving en het behoud van pleeggezinnen. Ook hier wordt WAC ingezet en nieuwe interventies ontwikkeld voor pleegkinderen waar een breakdown dreigt.

1.5 Deeltijdverblijf LVB

In de Transformatieopgave is deeltijdverblijf voor jeugdigen met een LVB ontwikkeld. Het doel is om volledige opname te voorkomen en dat jeugdigen na behandeling weer thuis gaan wonen. Door middel van deeltijdverblijf wordt de thuissituatie ontlast en wordt in een gezamenlijk traject met ouders de terugkeer naar huis te ondersteund. Hierdoor is bij een aantal jeugdigen volledige uithuisplaatsing voorkomen. De transformatieopgave heeft dit traject ondersteund en inmiddels is deeltijdverblijf LVB onderdeel van het reguliere ZIN aanbod.

1.6 Implementeren inzet specifieke expertise complexe casuïstiek

In de regio is geïnventariseerd welke interventies ontbreken die een bijdrage kunnen leveren aan het voorkomen van verblijf en het leveren van passendere jeugdhulp. Onderstaand worden een aantal voorbeelden genoemd van nieuwe interventies waar nader onderzoek naar wordt gedaan:

- Ontwikkelen van een multisysteem therapie (MST) voor jeugdigen jonger dan 10 jaar
- Vormen van deeltijdverblijf Jeugd- en Opvoedhulp
- Terugval preventieplan
- Nieuwe vormen van gezinsgerichte aanpak

1.7 Landelijke Hervormingsagenda Jeugdhulp

In het najaar zal, met enige vertraging, de Landelijke Hervormingsagenda Jeugdhulp verschijnen. In deze agenda zullen mogelijk aanvullende verbeter/agendapunten worden benoemd die op regionaal niveau verder worden uitgewerkt.

2. Intersectoraal samenwerken

Er is in toenemende mate sprake van complexe problematiek waarbij sprake is van problematiek in minstens twee van de domeinen Jeugd- en opvoedhulp, GGZ en LVB. Samenwerking tussen deze aanbieders bij de behandeling van een jeugdige/gezin is dan van groot belang. Om de intersectorale samenwerking te stimuleren zijn de volgende activiteiten vormgegeven.

2.1 Intersectoraal ambulant behandelteam

Om tijdig de beste passende hulp op diverse domeinen te bieden ter voorkoming van uithuisplaatsing/jeugdhulp met verblijf wordt momenteel door de aanbieders uit de domeinen Jeugd- en opvoedhulp, GGZ en LVB gewerkt aan een voorstel om te komen tot een aantal

[1] Wrap Around Care is hulp die ingezet wordt om te voorkomen dat pleegkinderen en gezinskinderen uit het pleeghuis of gezinshuis geplaatst moeten worden.

intersectorale ambulante behandelteams. In een intersectoraal behandelteam werken jeugdhulpverleners met verschillende expertises samen in één team. Zo heeft een jeugdige niet langer te maken met verschillende zorgaanbieders en verschillende behandelplannen, maar kan alle problematiek tegelijkertijd worden aangepakt in één plan.

2.2 Aanmeldroute verblijf

Wanneer jeugdhulp met verblijf voor een jeugdige noodzakelijk is, is het van belang dat snel duidelijk wordt of verblijf nodig is, in welke vorm en hoe snel opname plaats kan vinden. In dit proces moet er een goede afstemming zijn met het gezin, de verwijzer en de aanbieder(s). In de afgelopen periode zijn de knel- en aandachtspunten geïnventariseerd bij de verwijzers/toegang, aanbieders en bij de gemeenten en worden in de komende periode oplossingsrichtingen besproken die moeten leiden tot verbetervoorstellen in dit proces.

2.3 Behandeling van verslavingsproblematiek in de setting van Jeugd- en opvoedhulp, GGZ en LVB

Jongeren in een jeugdzorg- of GGZ-instelling worstelen naast psychische- en gedragsproblemen ook vaak met verslavingsproblematiek. Dit bemoeilijkt de omgang en communicatie met de jongere en staat zijn of haar ontwikkeling in de weg. Verslavingsproblematiek vraagt om een specifieke aanpak. Onderzocht wordt hoe de inzet van behandelcapaciteit en verslavingsdeskundigheid in de Jeugd- en opvoedhulp, GGZ en LVB kan worden versterkt.

2.4 Vliegende Brigade GGZ en de Vliegende Brigade Jeugdverslaving

De Vliegende Brigade bestaat uit medewerkers met GZZ expertise of verslavingsexpertise die snel advies kunnen geven wanneer er uit huis plaatsing van een jeugdige met complexe problematiek dreigt. De Vliegende Brigade kan ook ambulant worden ingezet op verzoek van de toegang en/of aanbieders. Omdat de Vliegende Brigade snel beschikbaar is, is het toegankelijk om de expertise ‘in te vliegen’ als nog niet helemaal duidelijk is welke problematiek speelt bij de jeugdige.

3. Bevorderen uitstroom en zelfstandigheid 16-23 jarigen

Jeugdigen verblijven vaak langer dan noodzakelijk in Jeugdzorg met Verblijf, omdat ze niet terug naar huis kunnen en (nog) niet is voldaan aan de voorwaarden om zelfstandig te gaan wonen. Om te kunnen uitstromen hebben deze jeugdigen op meerdere domeinen ondersteuning nodig. De domeinen raken de volgende onderwerpen, de zogenaamde Big Five: Wonen, School en werk, Inkomen, Steunend en positief netwerk, Zorg en welzijn.

Er is inmiddels in de regio door de diverse domeinen: jeugd, WMO, Participatie en Wonen een gezamenlijke lange termijn ambitie geformuleerd om de belangrijkste randvoorwaarden voor zelfstandigheid van jeugdigen te bevorderen.
Daarnaast wordt ingezet op de volgende activiteiten:

- *Op lokaal niveau ontwikkelen van een integrale aanpak voor de individuele jeugdige. In alle gemeenten worden integrale teams actief en gaan vanuit de Big Five aan de slag met jongeren.*
- *Detecteren en monitoren van de doelgroep op lokaal niveau en volgen beleidsmatige effecten op regionaal niveau.*

- *Structureel betrekken van jeugdigen met ervaringsdeskundigheid bij het maken van beleid*
- *Versterken informele netwerk door de JIM (Jouw Ingebrachte Mentor)-aanpak*
- *Wonen; ontwikkelen van alternatieve woonruimte voor jeugdigen.*